

Monumentnummer*: 521491

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 21 mei 2002
Kadaster deel/nr 82833/111

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wagenberg Drimmelen Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wagenberg

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Terheijden D 3644

Omschrijving**

Inleiding.

De in het noordoosten gesitueerde PASTORIE ligt met de langsgewel in de rooilijn van de Dorpsstraat. Door bouwpastoor Oomen (zie gevelsteen rechts van de voordeur) werd op 23 juni 1856 de eerste steen gelegd voor de pastorie, gerealiseerd naar een ontwerp van architect P. Soffers uit Breda in een stijl die elementen vertoont van het Eclecticisme. Ten tijde van de bouw van de kerk werd de pastorie via een aanbouw (in gebruik als garage) met de kerk verbonden. In latere jaren volgden enkele uitbreidingen aan de achterzijde. De pastorie is aan het einde van de jaren zeventig van de twintigste eeuw gerestaureerd.

Omschrijving.

Het gedeeltelijk onderkelderde bakstenen pand beslaat een rechthoekige plattegrond en telt twee bouwlagen en een kapverdieping onder een met gotische pannen gedekt zadeldak. Eenvoudige bakstenen schoorstenen op de nokeinden en geprofileerde overstekende goot aan de dakvoet. De voorgevel is opgetrokken uit met geknipte voeg in kruisverband gemetselde handvorm baksteen. Zij- en achtergevels zijn opgetrokken in IJsselsteen, de rechter gevel tevens gecementeerd. Symmetrische voorgevel van vijf traveeën. Onderlangs de gevel loopt een gecementeerde plint, de bovenzijde wordt afgesloten met een entablement. Vensters onder strekken en met hardstenen lekdorpels. Achtruits schuifvensters op de begane grond en zesruiters op de verdieping, alle voorzien van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bovenlichten met gekleurd glas-in-lood. Entree in de centrale travee met aedricula-achtige omlijsting, bestaande uit zijpilasters en een kroonlijst op consoles. Dubbele deur in Art Déco-stijl met bovenlicht voorzien van facetgeslepen glas. De zijgevels hebben op de kapverdieping halve-maanvensters met gietijzeren suikerbroodroeden. Verder een kruisvenster en zesruiters als voornoemd. De gevelopeningen in de symmetrische, drie traveeën brede achtergevel zijn deels gewijzigd in verband met eenlaags uitbreidingen onder plat uit het begin van de twintigste eeuw. Het betreft een serre-uitbouw met ranke schoorsteen en een keukenuitbouw annex uitbouw van de achteringang met bovengelegen balkon afgezet met een bakstenen balustrade. Gevelopeningen onder lateien. Achteruitgang met dubbele paneeldeur voorzien van facetgeslepen glas en siertraliewerk en met bovenlicht voorzien van gekleurd glas-in-lood. Ook de bovenlichten in de serre zijn voorzien van glas-in-lood. Het verbindingsstuk tussen pastorie en kerk telt één bouwlaag onder plat en heeft deels nog licht getoogde gevelopeningen op hardstenen (lek-)dorpels, waarin meerruits vensters met vouwblinden aan de binnenzijde en bovenlichten voorzien van gekleurd glas-in-lood en een opgeklampte deur met gedeeld bovenlicht voorzien van diefijzers. De indeling van het rond de jaren dertig van de twintigste eeuw gemoderniseerde interieur is herkenbaar bewaard gebleven. Centraal gelegen lange middengang naar het achtererf met ter linker zijde een kamer-en-suite en aangebouwde serre, en ter rechter zijde een voorkamer, de trap naar de vergelijkbaar ingedeelde verdieping, en een keuken met kelder.

Van het interieur zijn onder meer vermeldenswaard: de kelder met grote toog, rode plavuizen en voorraadvakken; de gang met dubbel tochtportaal voorzien van glas-in-loodvensters, marmeren vloertegels en gestuct lijstwerk op de plafonds; diverse vertrekken met deuren voorzien van geprofileerd lijstwerk en verscheidene marmeren schouwen, deels met sjabloonbeschildering. In de kamer-en-suite en serre openslaande deuren en schuifdeuren met glas-in-loodvensters waarin gebrandschilderde voorstellingen van de H. Gummarus, de H. Antonius en de symbolen van de vier evangelisten, ontworpen in het atelier van de gebroeders Wuisman te Breda.

Waardering.

De pastorie is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling en emancipatie van het rooms-katholicisme in de tweede helft van de negentiende eeuw wat betreft bestemming en verschijningsvorm. Verder vanwege het belang voor de typologische ontwikkeling van pastorieën. Het object heeft architectuurhistorische waarden daar het als vroeg werk van belang is voor het oeuvre van architect Soffers. Verder vanwege de esthetische kwaliteiten van het architectonische ontwerp en de bewaard gebleven elementen van het interieur. Het object heeft ensemblewaarden als markant onderdeel van een historisch gegroeid religieus ensemble aan de Dorpsstraat en vanwege de ruimtelijke relatie met de dorpse architectuur in de omgeving door de uiterlijke verschijningsvorm en de ligging op de historische rooilijn. Het object is van belang vanwege de herkenbaar bewaard gebleven hoofdvorm en diverse gaaf bewaard gebleven elementen uit het interieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument